

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kazinczy Tibor ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Fazekas László ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, kötelesrész iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. szeptember 8. napján meghozott 10.P.25.076/2008/24. számú ítélete ellen, az alperes részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.500 (Tizenkétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, továbbá köteles megfizetni az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 31.900 (Harmincegyezer-kilencszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A 2006. október 18. napján végintézkedés hátrahagyása mellett elhunyt **F.V.** (továbbiakban: örökhagyó), törvényes örököse egyetlen gyermeke, a felperes. Az örökhagyó 2006. január 30. napján egy nyilatkozatot írt, mely szerint, ha vele valami történik, javai testvérére, az alperesre ruházódjanak át. A hagyatéki eljárásban az alperes e nyilatkozatra, mint végrendeletre alapítva tartott igényt a hagyatékra. A felperes a nyilatkozat, mint végrendelet érvényességét vitatta, ezért a közjegyző az örökhagyó hagyatékát ideiglenes hatállyal a törvényes öröklés rendje szerint a felperesnek adta át.

Az alperes pert indított annak megállapítására, hogy az örökhagyó nyilatkozata végrendelet. A Fővárosi Bíróság a 2007. október 18. napján meghozott 22.P.20.992/2007/5. számú - a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.576/2007/10. számú ítéletével helybenhagyott - ítéletével megállapította, hogy az örökhagyó 2006. január 30. napján B-en kelt nyilatkozata érvényes írásbeli magánvégrendelet, mely alapján az örökhagyó végrendeleti örököse alperes neve (a jelen per alperese).

A hagyatéki eljárásban ezt követően a felperes kötelesrész iránti igényt terjesztett elő, az alperesnek tett egyezségi ajánlata szerint 7.500.000 forint megfizetése esetén minden további igényérvényesítéstől eltekint. Az alperes elismerte a felperes kötelesrészre jogosultságát, annak ajánlat szerinti összegét eltúlzottnak tartotta és 5.000.000 forint megfizetését ajánlotta fel, amit a felperes nem fogadott el. A közjegyző a kötelesrésszel kapcsolatos vitára figyelemmel az örökhagyó hagyatékát $\frac{1}{2}$ részben teljes, $\frac{1}{2}$ részben ideiglenes hatállyal végrendeleti öröklés jogcímén az alperesnek adta át.

A felperes módosított keresetében kötelesrész jogcímén - a hagyatéki ingatlanok tiszta értékétől függően - elsődlegesen 4.980.650 forint, másodlagosan 4.743.150 forint és annak 2006. október 18. napjától járó törvényes mértékű kamata, továbbá 1.212.036 forint használati díj és annak 2007. október 15. napjától járó törvényes mértékű kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset részbeni elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.617.564 forint tőkét és annak a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatát akként, hogy a kamatfizetés kezdő időpontja 4.555.264 forint után 2006. október 18. napja, 62.300 forint után 2007. január 24. napja. A keresetet ezt meghaladóan elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 98.200 forint perköltséget. További rendelkezése szerint a felperes költségmentessége folytán le nem rótt 471.400 forint kereseti illetékből az alperes az államnak külön felhívásra köteles megfizetni 282.840 forintot, míg a fennmaradó 188.560 forintot az állam viseli. Az alperes köteles továbbá az államnak külön felhívásra megfizetni 104.805 forint szakértői díjat, a fennmaradó 89.870 forint szakértői díjat az állam viseli.

Az indokolásban kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a Ptk. 661. § - 667. § alkalmazásával, a hagyaték tárgyát képező ingatlanok szakértő által meghatározott értéke figyelembevételével megállapította, hogy a felperest mint az örökhagyó egyetlen leszármazóját kötelesrész illeti, ennek alapja a hagyaték tiszta értéke, ami 9.110.528 forint. Ebből a felperest megillető kötelesrész értéke 4.555.264 forint, ezen túlmenően a felperes jogosult az általa megfizetett 62.300 forint közjegyzői díj érvényesítésére is. A kamatfizetés kezdő időpontját 4.555.264 forint tekintetében a hagyaték megnyíltának időpontjától (2006. október 18.), míg a közjegyzői díj (62.300 forint) tekintetében a teljesítés napjától (2007. január 24.) határozta meg. A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott azzal, hogy a felperes 60%-ban pernyertes lett, ezért a 7.856.244 forint pertárgyértékre tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés a) pontja alapján az alperes köteles a felperesnek 78.560 forint + 19.640 forint áfa összegű perköltséget, mint ügyvédi munkadíjat megfizetni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte, hogy az ítélőtábla az ítéletet részben megváltoztatva mellőzze a kamatfizetésre kötelezését, mentesítse a perköltség megfizetése alól és kötelezze a felperest a másodfokú perköltség megfizetésére. Érvei szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azokat az előzményeket, amelyek a peres eljáráshoz vezettek. Nem vette figyelembe, hogy alperes a közjegyzői eljárásban lényegében a bíróság által megállapított kötelesrészt ajánlotta fel a felperesnek, amit a peres eljárásban is fenntartott, azonban azt a felperes nem fogadta el, ebből következően az alperes a perre okot nem adott. A bíróság a megítélt kamatokkal olyan többletbevételhez juttatja a felperest, ami nem illeti meg őt, miután az ő magatartása okozta azt az időmúlást, ami miatt a kamat az alperest terheli. A perköltség tekintetében hivatkozott arra, hogy az alperes nem a kötelesrész iránti igény, hanem az ajánlatán túlterjeszkedő, túlzott felperesi követelés elutasítását kérte. Ezért olyan rendelkezésnek lenne helye, hogy a peres felek maguk viseljék költségeiket, a szakértői költséget a felperes viselje, miután a szakértő lényegében ugyanazt az értéket állapította meg, amit az alperes elfogadhatónak tartott, a használati díj iránti kereset elutasítása pedig egyértelműen a felperes terhére róható.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hivatkozása szerint a kötelesrész az örökhagyó halálával, a hagyaték megnyíltával válik esedékessé, ezért a felperes késedelmi kamatokra vonatkozó igénye ettől az időponttól kezdődően megalapozott. Az alperest semmi nem akadályozta abban, hogy az általa nem vitatott kötelesrészt a felperesnek megfizesse.

A Fővárosi Ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy a fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest a megítélt összeg után kamat megfizetésére. A kötelesrész kötelmi jogi igény, mely elsődlegesen pénzbeli követelést eredményez. A Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.22.358/1995. számú döntésével harmonizáló bírói gyakorlat szerint, mivel a kötelesrész iránti igény az örökhagyó halálával válik esedékessé, ezért annak pénzben való kiadása esetén a kötelezett a hagyaték megnyíltánál időpontjától kezdve köteles a Ptk. 301. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kamatot fizetni. A perbeli adatok szerint a felperes 2007. március 24. napján megfizette a 1140.Kjő.XII.286/06/4. számú közjegyzői eljárásban felmerült 62.300 forint közjegyzői díjat, ami ténylegesen az alperest terhelte, ezért e tekintetben is fennáll az alperes kamatfizetési kötelezettsége. Utal továbbá az ítélőtábla arra, hogy a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint a kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett késedelmét kimenti, ezért az alperes kötelezettsége szempontjából az általa hivatkozott előzmények irrelevánsak, továbbá az, hogy a perre okot adott-e, irreleváns.

Téves az alperes hivatkozása, miszerint az időmúlást, illetve az ebből eredő kamatfizetési kötelezettséget a felperes okozta. Mivel a közjegyző a hagyatéki eljárásban a hagyatékot először a felperesnek adta át, az alperes kényszerült a végrendeletre alapított igényét perben érvényesíteni és csak a per jogerős

befejezésével vált eldöntötté, hogy a felperesnek a hagyatékra vonatkozóan milyen igénye lehet. Ezért az ezt megelőző időmúlást nem a felperes, hanem az alperes igényérvényesítése okozta.

Alapítanul kifogásolta az alperes a perköltséggel kapcsolatos döntést, mert a perköltség viseléséről a bíróságnak a Pp. szabályainak megfelelően kell rendelkeznie. A pereszes alperes kivételesen, a Pp. 80. § (1) bekezdésében foglaltak alapján csak akkor mentesíthető perköltségfizetés alól, ha annak törvényi feltételei együttesen fennállnak, az alperes a perre okot nem adott és az első tárgyaláson a felperes követelését azonnal elismeri. Az elismerésnek azonnalinak és feltétel nélkülinek kell lennie. A perbeli esetben e feltételek nem teljesültek, mivel az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének részbeni elutasítását kérte. Ebből következően a perbeli költségviselésre a Pp. 81. § (1) bekezdése irányadó, mely szerint a bíróságnak a perköltség viseléséről a felek pernyertessége-pereszettessége aránya alapján kell rendelkeznie. Az elsőfokú bíróság erre alapított rendelkezése helytálló.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező alperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes fellebbezési eljárásban felmerült, az IM rendelet 3. § (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított, áfa-t is tartalmazó ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére. Az Itv. 39. § (3) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illeték 41.900 forint, az alperes fellebbezésre csak 10.000 forint illetéket rótt le, ezért különbözatként mutatózó 31.900 forint meg nem fizetett illetéket az alperes köteles az államnak megtéríteni az Itv. 74. § (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2011. március 31.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna
írnök